

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 89

Číslo: 39

27. září

Cena: 7 Kč

CÍRKVE A NEJEN ČESKÉ PŘEDSEDNICTVÍ V RADĚ EU

Ve společenství evropských církví – na valném shromáždění Konference evropských církví v Lyonu v červenci 2009 – jsem měla tu čest z pověření ERC v ČR "předat předsednictví" českých církví do rukou zástupců švédských církví. To ovšem neznamená, že by české církve rezignovaly na evropskou problematiku, jak ukázal i reflexní seminář Církve a EU – jak dál po českém předsednictví, který zorganizovala Ekumenická rada církví v ČR 10. září 2009. Reflexe zúčastněných se staly novým začátkem a předělem v práci českých církví v evropském kontextu a ve vztahu k institucím na evropské, ale i národní úrovni.

Iniciativa práce přípravy církví na předsednictví ČR v Evropské radě začala ze strany církví již více než rok před zahájením českého předsednictví. Církve československá husitská stejně jako Českobratrská církev evangelická byla prostřednictvím svých poradních odborů konfrontována se zveřejněným navrženým programem české vlády pro předsednictví již na podzim v r. 2007, kdy byla příprava církví na české předsednictví schválena i na 4. valném shromáždění ERC. Záhy byla ustavena na půdě ERC i komise, která se tématu měla věnovat. Rovněž ze strany Konference evropských církví byla skrze její komisi Církve a společnost (CSC CEC) vyvíjena iniciativa, aby i české církve, podobně jako církve v jiných zemích, využily předsednictví své země k formulaci témat, jimiž je třeba se z pohledu církví zabývat, včetně prosazení alternativ k tématům v době

předsednictví diskutovaným a legislativně uzavíraným.

Jedním z prvních počinů nové komise ERC byla i příprava 9. studijního dne "Církve a předsednictví ČR v EU 2009", k němuž ze strany přednášejících přijali účast pracovníci komise Církve a společnost Konference evropských církví v Bruselu, ale i vyslanec místopředsedy vlády pro evropské záležitosti Alexandra Vondry. České církve tak měly možnost nejen konfrontovat své představy se zkušenostmi bruselských církevních pracovníků, ale dozvěděly se též podrobněji o prioritách české vlády. Současně pak mohly seznámit již i se svým návrhem, připraveným v komisi, která se rozhodla přijmout motto české vlády "Evropa bez bariér" a poukázat v diskusi s vládním návrhem na témata pro církve stěžejní a palčivá. Závěrečná panelová diskuse ukázala, že církve mohou do Evropy přinést – kromě tzv. hodnotového pilíře - i mnohé v oblasti sociální, vzdělávací, ekologické, lidských práv ad., jak se ostatně děje.

Díky iniciativě CSC CEC se poté (v květnu 2008) setkali zástupci českých církví se zástupci švédských církví poprvé ve švédském Höru, aby prodiskutovali témata, která by mohli společně prosazovat v době českého a následně i švédského předsednictví. Současně se navzájem obeznámili s programem, který si pro předsednictví svých zemí připravili. Již z prvního setkání bylo zřejmé, že spolupráce se bude zdárně rozvíjet, což potvrdila i reciproční návštěva zástupců švédských církví, kteří na podzim r. 2008

V ústředním výboru CEC nahradila ses. Hanu Tonzarovou (vpravo) ses. Kateřina Děkanovská

přijeli do Prahy. Kromě vzájemné diskuse se podařilo zorganizovat i návštěvu úřadu vlády ČR. Zde byli zúčastnění obeznámeni s již podrobnějším programem české vlády pro evropské předsednictví, současně uvedli i priority programu z hlediska českých i švédských církví.

Po vzoru finských církví se komise ERC pro přípravu církví na předsednictví rozhodla též zpracovat dvojazyčnou (česko-anglickou) brožuru, v níž by vyjádřila v reakci na vládou prosazované priority svůj názor, ale současně přinesla i příklady své dobré

praxe v daných tématech. Tak začala práce na brožuru, která byla dokončena na podzim r. 2008 pod názvem "Příspěvek církví k otevřené občanské společnosti." Cílem brožury bylo ukázat, jak církve přispívají k otevřené občanské společnosti v tzv. sociální dimenzi, tj. jak církve přispívají ke vztahům (jednalo se o témata: výchova, vzdělávání, rodina, marginalizace, diakonie), a tzv. ekologické dimenzi, tj. jak církve přispívají k formování prostředí (s tématy: ochrana zdrojů, životní prostředí, lidská práva). Tento cíl byl naplněn v teoretické i tzv. praktické části brožury, která byla doplněna CD ROMEM s interaktivními mapkami ČR s vyznačenými sociálními, vzdělávacími a komunitními centry a aktivitami církví v ČR. Brožura byla zaslána na úřad vlády a všechna ministerstva k rukám ministrů i dalších pracovníků. Představitelé českých církví vzali brožurku i na setkání se zástupci Evropské komise, Evropského parlamentu ad., jehož se zúčastnili na pozvání Komise církví a společnost Konference evropských církví několik málo dní po zahájení českého předsednictví v lednu 2009. Plánované jarní setkání kvadrupartity (ze strany vlády ČR, zástupců ERC, COMECE a CSC CEC) se v tomto složení kvůli pádu vlády neuskutečnilo, přesto se alespoň 11. května 2009 zúčastnili předseda ERC P. Černý a kardinál M. Vlk v Bruselu setkání s předsedou Evropské komise J. Barrosem. Toto setkání již však nemohlo naplnit, zvláště pak ze strany bruselských církevních pracovníků, původně očekávaný cíl, totiž pokusit se prosadit kupř. legislativní změny prosazované církve v aktuálně diskutovaných tématech právě v době českého předsednictví. Tento úkol přešel na švédské církve, které jsou v této praxi díky svým zkušenostem jak na evrop-

ské (Švédsko mělo poslední předsednictví v r. 1991) i národní úrovni mnohem zběhlejší, a proto též efektivnější. Díky spolupráci se švédskými církve bylo možno zahrnout témata švédského předsednictví již i do výše zmíněné česko-anglické brožury. Témata vytyčená švédskými církve: klima a životní prostředí, migrace a zneužívání lidí, obchod se zbraněmi, rozšiřování EU, jsou celospolečensky palčivými tématy, jimiž se i švédské církve dlouhodobě zabývají a přinášejí proto reflexi těchto témat ve švédsko-anglické brožure ze své perspektivy, která zároveň koresponduje s perspektivou církví, prosazovanou na evropské úrovni.

Na valném shromáždění Konference evropských církví v Lyonu v červenci 2009 byla slavnostně předána česko-anglická brožurka do rukou zástupců švédských církví, obě brožury, obsahující program církví ve vztahu k národním vládám při vedení EU, pak byly distribuovány zástupcům církví z dalších zemí, kteří aktu, zahájeném zpěvem chorálu Jezu Kriste šedry kněze, přihlíželi. Pro české církve však tímto symbolickým aktem práce na evropské agendě neskončila. Při reflexním semináři pořádaném 10. září 2009 byla jasně deklarována potřeba spolupráce církví v kontextu národním, ale i evropském. Kladně zde byl hodnocen nejen kupř. další studijní den ERC k ekoteologii, který proběhl na jaře 2009, ale i další podnět komise k tzv. Dni otevřených kostelů na Den Evropy 9. května, přestože se k němu v tomto roce - v době českého předsednictví (a před volbami do Evropského parlamentu) připojila např. církvemi zatím jen hrstka kostelů a farností. Může to signalizovat, že nám je evropská problematika stále ještě cizí, byť se rozhodnutí učiněná

POTRAT – VRAŽDA DÍTĚTE NEBO PRÁVO ŽENY?

Podle právního řádu České republiky je povoleno a umožněno, aby žena podstoupila přímý potrat. Přímým potratem mám na mysli úmyslné a vědomé ukončení života dosud nenarozeného člověka. Pochopení přímého potratu jako zabití lidské bytosti ovšem předpokládá zvláštní pojetí lidské osoby, které je vlastní židovsko-křesťanské duchovní tradici.

Židé a křesťané jsou přesvědčeni, že nenarozený člověk není pouze biologickou masou, nýbrž lidskou osobou s lidskými právy, z nichž základní je právo na život. Je na místě otázka, jak je možné lidský plod (natož lidské embryo) pojímat jako lidskou osobu. K plnosti života lidské osoby přece patří vztahy, ať už vztahy ke světu, v němž žijeme, a k lidem, s nimiž svět sdílíme, anebo u věřícího člověka vztah k Bohu.

Ale lidskou osobou jsem nejen proto, že já se vztahuji k druhým, ale hlavně proto, že se druzí vztahují ke mně, a tím mne jako lidskou osobu potvrzují. Dokonce i kdyby se matka nevztahovala k životu, který v sobě nosí a který na ní závisí, jako ke

svému dítěti (a tedy jako k lidské bytosti a osobě), křesťané věří, že k nenarozenému dítěti se vztahuje Bůh, dárce života, o jehož vztahu k nenarozenému lidskému životu se v Bibli píše: „Na tebe jsem odkázán už ze života matky, oddělil sis mě v matčině nitru“ (Žalm 71), „V životě mé matky jsi mě utkal... Tobě neustala skryta jediná z mých kostí, když jsem byl v skrytosti tvořen... Tvé oči mě viděly v zárodku“ (Žalm 139).

Podle biblického podání vidí věčný Bůh (pro něhož je minulost i budoucnost přítomností) v lidském zárodku již lidskou osobu, která v čase k plnosti života lidské osoby postupně dorůstá. Křesťan z toho pro svůj přístup k nenarozenému lidskému životu vyvozuje jasný důsledek: „Člověkem je už to, co se má člověkem teprve stát“ (Tertulián). Jestliže podle židovské i křesťanské víry je nenarozené dítě již lidskou osobou, vztahuje se i na ně příkazání Desatera: "Nezabiješ!", byť o zákazu potratů se Bible přímo nezmiňuje.

Pro křesťansky orientovaného člověka je proto potrat (uměle vyvolané

ukončení těhotenství) eticky nepřijatelný - s výjimkou, kdy je potrat proveden z důvodu lékařské (terapeutické) indikace (jestliže těhotenství vážně ohrožuje zdraví nebo život matky). Pro českou společnost je charakteristické, že právní normy, jimiž je život společnosti regulován, se nekryjí s pravidly křesťanské etiky. Pro křesťany z toho vyplývá, že porušování zásad křesťanské etiky nemůže být sankcionováno na základě trestního práva. Proto je nemožné, aby křesťanské církve legislativní cestou prosazovaly zákaz potratů. Potraty jsou legální jen za určitých, zákonem daných podmínek, ale většina společnosti se zřejmě shodne na tom, že za určitých podmínek legální být mají. Čili prosazovat, aby se ohledně potratů sladil český právní řád a křesťanská etika, je za současného stavu marné.

Křesťané mají usilovat o to potratům předcházet, nikoli je zakazovat, nebo dokonce o přístupu k potratům rozhodovat lobováním ve věci potratové legislativy. Právě v oblastech preven-

Dokončení na str. 3

Dokončení na str. 3

Na školní téma 1

Moji známí mají dcerušku. Andělské stvoření. Modrá očka, zlaté vlásky, růžové tvářičky. Narodila se 3. září a na svůj věk je celkem dost psychicky i fyzicky vyspělá. Do školky však nepůjde. Nemusí. Je to tak podle zákona a tedy docela v pořádku.

Okolnosti se seběhly tak, že jsem se mohla té rodince podívat blíže do soukromí. Nepomlouvám, ale doopravdy jsem žasla.

Všechno se řídí dle přání té malé slečny. Všichni ji respektují a když není právě dost dobře naložená a mračí se na celý svět, nechce nikoho vidět, natož zdravit, chodí se kolem ní po špičkách.

Babičku takové chování velice zraňuje. Avšak mlčí. Nebydlí s nimi a nebude to řešit. Stejně by to nemělo cenu.

Jsem docela zvědavá, jak to půjde dál. Ve školce dostávají paní učitelky dary a malá slečna je tam stejně jen do oběda, takže to ten rok ještě vydrží.

Onehdy jsem se dozvěděla, že malá půjde na waldorfskou školu. Podivila jsem se. Netušila jsem, že rodina je věřící. Také že není. Důvod je jiný. Chodí tam děti z lepších rodin a neexistuje tam prý šikana.

Za rok tedy uvidím. Myslím, že ti waldorfští se mají na co těšit, ta malá jim tam něco takového určitě zavede.

Jindřiška Kubáčová

Z kazatelského plánu

17. neděle po svátcích svatodušních

Téma: Neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého

Křesťan není uchráněn situací, které ohrožují jeho víru v Boha nejvyššího a svatého. Není mu však vlastní ani skepse ani deprese, za to je mu vlastní modlitba s naléhavou prosbou o ochranu ve zkouškách, svodech a pokušeních.

Ta mohou být obojaká: pro jednoho co největší dostatek, pro druhého naopak bída. Pro jednoho zdraví těla i duše, pro druhého naprostá vyčerpanost. Křesťan se denně modlí za to, aby se nezhrozil ani nezpychl, aby vzdoroval pokušením světa. Aby se nerouhal, ani od Boha neustupoval.

Vstup: 1 S 18,6-13a

Tužby:

2. Aby nás ve svodech a pokušeních svým svatým Duchem posiloval...

3. Abychom všichni silou víry nad svody zla vítězili a v moci Ducha svatého pokušením vítězně vzdorovali...

Epištola: Jk 1,12-16

Evangelium: L 12,13-21

K obětování: Ef 5,9-10

K požehnání: 1 K 10,12-13

Modlitba:

Přišel jsi mezi nás, Spasiteli, promluvil jsi k nám a pohostil jsi nás svým milosrdenstvím. Buď pochváleno a oslaveno tvoje jméno, v němž jediné je naše záchrana a v němž, věříme, že nad všemi pokušeními a svody zvítězíme. Amen.

Vhodné písně: 84; 77 nebo 105; 156 nebo 186

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církve náležejí k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamýšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)
Zajetí babylonské

2 Pa 36,1-21; Jr 52. kap.;

Dn 1,1-2

Nad Babylónií zvítězil perský král Kýros roku 539 př. Kr.

Iz 44,24-28; 45,1-13; 48,12-19

Návraty Židů do vlasti – rok 538, 458, 445.

kniha Ezd a Neh

Od roku 198 Palestina pod nadvládou syrskou. Období makabejských válek a makabejské vlády Hasmonejců – léta 166-63 př. Kr.

1. a 2. Makabejská kniha
Palestina pod svrchovaností Říma od roku 63 př. Kr.

Nový zákon; L 2,1-2

Řím umožňuje Židům panování na palestinském území. Herodes Veliký králem Judska v letech 37-4 př. Kr.

Mt 2,1-19

Herodovi synové si po smrti otce rozdělili říši. V Novém zákoně jsou zmínováni Herodovi synové a vnuci:

Archelaos vlády v Judsku, Iduneji a Samaří od roku 4 př. Kr. do roku 6 po Kr.

Mt 2,22

Herodes Antipas v Galileji a Pereji vládl od roku 4 př. Kr. do r. 39 po Kr.; jeho manželkou byla Herodias.

Mt 14,1n; Mk 6,14-29; 8,15;

L 3,19-20; 9,7-9; L 13,31-32; Sk

13,1; L 23,6-12

Herodes Filip v Itureji vládl od roku 4 př. Kr. do roku 34 po Kr.

Mt 16,13; Mk 8,27; L 3,1

Herodes I. Agrippa vládl od r. 41 do roku 44 po Kr. v Galileji a Pereji.

L 3,1; Sk 12,1-23

Herodes II.- Agrippa vládl v Chalkidě od roku 51 do roku 53; jeho sestra (manželka) Bereniké.

Sk 25,13-26; 26-32

Jeruzalém dobyl roku 70 po Kr. římský vojevůdce Titus za císaře Vespasiana.

Rozptýlení Židů po světě. Židovské diaspory.

Kniha Skutků apoštol.,

NZ epištoly

Hospodin král

Ve starém orientě vládla představa, že král je zástupcem nebo přímo vtělním božstva. Naproti tomu Starý zákon zdůrazňuje, že jediným Králem je sám Hospodin. Viz Mojžíšova píseň nebo Samuelova výzva k pokání nebo modlitba Davidova. Viz i vyznání proroků. Hospodin je Pánem nad vyvoleným lidem, ale také nad celým světem, nade všemi králi.

Ex 15,18; 1 S 12,12; 1 Pa 29,11;

Iz 6,5; 33,22; 43,15;

Jr 10,10; 27,4-7; Sf 3,15; Za 14,9

Hospodin Král uděluje pozemské kralování, komu chce.

Da 3,33; 4,31-34;

7,27(26)-28(27)

Hospodina Krále opěvuje mnoho žalmů, zejména je to IV. kniha žalmů.

Ž 5,3; 10,16; 44,5; 74,12;

Ž 93, 95, 97, 99, 103

Tato víra se projevila i ve slavnosti novoroční, která časem vznikla. Při ní Izraelci oslavovali nastoupení Hospodina na trůn. Zněla přitom zvláštní vstupní liturgie, kdy slavnostní procesí před branami chrámu uvádělo Hospodina-Krále slávy do jeho svatyně v chrámu. Přítomnost Boží symbolizovala Hospodinova schrána (archa úmluvy).

Ž 24,7-10

Při této intronizaci se zpíval žalm. Lid vstupoval do svatyně a skláněl se před Hospodinem Králem, před jeho trůnem (schránou smlouvy). Tam v nejskrytější části svatyně tajemně trůnil na cherubech sám Nejvyšší. Tato každoročně opakovaná pouť bývala doprovázena zvukem polnic. Slova "Hospodin kraluje" vyhlášovala Hospodinovo panování nad Izraelem i nad národy, které se k němu nehlásí. (Ke srovnání uvádíme i starší tradici, ze které zřejmě tato slavnost vznikla.)

Ž 47 (srv. 1 Kr 8,6-13);

Ž 99,1; 29, 9n; 97,1

Texty vybrala:

Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

Nad Písmem

ODPUŠTĚNÍ A MILOSRDENSTVÍ

Mt 18,23-35

Podobenství o dlužníkovi, kterému král odpustil tučný dluh a poté se onen výtečník rozhodl vypořádat s podobně zadluženým kolegou, ovšem způsobem, který známe z filmových grotesek, je jistě podobenstvím jako ušitým na míru dnešní společnosti.

Nic nového, Ježíš používá nám dobře známý obraz druhotné platební neschopnosti, který pochopí snad i dítě školou povinné.

Avšak jeden nepatrný morální rozdíl nelze přehlédnout. Jednání krále je velkorosé a rozradostněný služebník, který by měl tisíc důvodů uspořádat oslavy jako projev díky a možnost nové životní perspektivy, naopak chytne pod krkem svého druha, který dluží jemu samému, a v opakované rovině exekučního řízení není ochoten se zachovat královsky. Ani jej nenapadne se rozdělit o svoji radost a zahájit řetězovou reakci odpuštění.

Tento morální lapsus v Ježíšově příběhu vrátil kola trestného osudu zpět do zákonných norem a selháním služebníka přichází ke slovu neúprosné ustanovení, které na provinilce bez dalších okolků dopadne, aby katastrofa byla dovršena.

Jasný a výstižný příběh, který platnost rozhodně neztratil. Nutnost milosrdenství a odpuštění je náležitým požadavkem k tomu, aby mohlo být přerušeno začarované kolo dlužního řetězce – ať už jde o movitý dluh

jako je tomu v evangeliu perikopě – anebo o jakoukoliv formu dluhu a závislosti v oblasti vztahové, pracovní či společenské.

Ježíš nám však na příběhu ukazuje ještě jednu pravdu – totiž odpuštění a milosrdenství jsou hodnoty, které jsou postaveny nad zákon. Vymykají se společenskému procesu, nedají se naříditi ani svázat předpisem. Leží čistě v rovině našeho lidství, které zušlechťují a které pozvedají na pomyslnou vyšší příčku života. Pokud jsou tyto principy uvedeny do praxe, ztrácí zákon svoje opodstatnění a stává se druhořadým.

Kola trestného osudu jsou těmi známými koly Božích mlýnů a naleznou své odůvodnění všude tam, kam nebylo vpuštěno odpuštění, kde tvrdost lidského srdce neuvedla do praxe tolik potřebné milosrdenství.

Církev správně doplňuje tuto evangeliu perikopu úryvkem Pavlova dopisu do Efezu, kde nalézáme kodex vlastností a ctností křesťanského života, které mají charakter doporučení. Nový člověk, jak je definován touto epištolou, není uchráněn od svodů a negativ světského života, ale je vyzván k duchovní kvalitě, pro kterou se rozhodl následováním Krista.

A opět zdůraznění nutnosti odpouštění, která prosakuje z teologických závěrů, adresovaných efezské nábo-

ženské obci, potažmo i nám. „Nechat nad svým hněvem zapadat slunce“ není jen antickou frází, ale podstatou vnitřního snažení těch, kteří moudře odměřují nám darovaný čas a nechtějí opomenout žádný rozměr mezilidských vztahů. „A dluhy především,“ jak kdysi dodávala moje prozíravá babička.

Rudolf Špaček

**Tobě, Pane,
svěťujeme své dary,
ale také dluhy.
Svěťujeme ti
své moudré počínání,
ale i své klopýtání a pády.
Často máme snahu
vymáhat na druhých to,
o čem jsme přesvědčeni,
že to patří pouze nám.
Vyprošujeme
si více rozvážnosti,
abychom dokázali
správně oddělit
potřebné od podružného,
důležité od nepodstatného.
Jsme ti vděční
za zdravý rozum
a citlivé srdce
a jen si v koutku duše
přejeme, až staneme
před tvým závěrečným
počítáním, aby na misce
našich vah
bylo více odpuštění
než dluhů.
Amen.**

DVA BUDOVATELE NAŠÍ CÍRKVE

6

Pokračování z minulého čísla "Politika" č. 1822 (z 26. 9. 1921):

„Srbsko-české sbratření. Vysvěcení biskupa Gorazda. Včerejší velká duchovní liturgie v bělehradském sábovném chrámě byla skutečně jedním ze slavnostních okamžiků, v němž se zřetelně slavil bratrský a duchovní svaz mezi Srby a Čechoslováky... Obřady svěcení počaly přesně o 8. hodině. Konal je patriarch Dimitrije, metropolit Varnava (skopljevský) a Antonij (kijevský); biskupové Dositej (nišský) a Josif (bitolský) a velmi velký počet kněží, mezi nimiž i pět nových československých kněží (z každé oblasti jeden). Patriarch, sedě na ambonu a máje kolem sebe 2 metropolity a 2 biskupy, zkoušel nového biskupa, jenž stojí před hlavními dveřmi odříkal nejdříve českým jazykem vyznání víry (neboť československá národní církev používá svého národního jazyka) a pak jazykem staroslovanským všechna dogmatická učení církve naší, jakož i přísahu, že po svůj celý život neporuší učení všech sedmi všeobecných sněmů. Pak začala služba, na níž p. Gorazd všecko až do apoštola sloužil jako archimandrít. Pak byl obvyklým obřadem církevním vysvěcen na biskupa...“

Tímto vysvěcením nastává u Matěje Pavlíka zásadní zlom a začíná prosazovat orientaci pravoslavnou (i když před tím zastával názor poměrně zdrženlivý, ba radikální, jak bylo již uve-

deno), oproti požadavku osamostatnění, který začal prosazovat dr. K. Farský. Nicméně srbská strana předpokládala následně stejné vysvěcení na biskupy i dr. K. Farského a R. Paříka. Jenže situace ČČS byla dále komplikovaná, neboť v té době dosud nebyla ještě právně státem uznána, takže až do jejího uznání nemohla vláda oficiálně potvrdit M. Pavlíka jako biskupa. Když zástupci ČČS byli dne 31. prosince 1921 na audienci u prezidenta T. G. Masaryka, vyslovil tento svůj podiv nad tím, proč ČČS se chce spojit s pravoslavním a tím podpořit úmysl osamostatnění. Tento názor vyslovil prezident posléze i v r. 1923, když si M. Pavlík vyžádal u něj audienci. Svého krajana a příbuzného Karla Pavlíka navštěvuje Gorazd ve Zborovicích v srpnu 1921 (spolu se zástupcem srbské pravoslavné církve – nišským biskupem Dositejem a dvěma kněžskými tajemníky), aby ve zdejší náboženské obci uskutečnil svou přednášku. V polovině roku 1922 odjíždí Gorazd, spolu s Josefem Kostkou a Theodorem Dimitrievičem, srbským publicistou, na základě pozvání, lodí do USA, aby se pokusil zde založit mezi americkými krajany, především Slováky, náboženské obce ČČS s pravoslavnou orientací. Domů se vrací lodí 27. prosince 1922, aby dále na Moravě, spolu s biskupem Dositejem, propagoval svými přednáškami v církvi pravoslavné. K posíle-

ní pravoslavné myšlenky podniká, spolu s poutníky z Moravy, ve dnech 15. až 28. června 1923, cestu na Kosovo Pole v Jugoslávii, kdy Srbové slaví tzv. Vidov dan (smuteční den Srbů – porážka od Turků). Z této cesty se dochoval jeho pozdrav Karlu Pavlíkovi, s podpisem i biskupa Dositeje a místního duchovního.

V roce 1924 vrcholí spor o orientaci ČČS a podstatná většina duchovních i příslušníků ČČS se přiklání k samostatné orientaci, jakož i modernizaci církve, tedy k radikálnímu směru a hlásí se ke katechismu, sestavenému K. Farským a F. Kalousem. K tomuto směru se připojuje i Karel Pavlík a rozchází se tím s Gorazdem. Když jsme spolu o tom hovořili, říkal mi: „Nevystoupil jsem z jedné ortodoxní církve, abych vstoupil do další ortodoxní církve.“ Nešlo tehdy jen o samostatnost, ale především o nové moderní pojetí křesťanské víry, zbavené všech nevědeckých názorů. Gorazdovi šlo především jen o národní církev, ve slovanském duchu s akceptací všech dogmat pravoslavné církve. Biskup Gorazd svou rezignaci na úřad biskupa a vystoupení z ČČS oznamuje na zasedání diecézní rady v Olomouci dne 21. července 1924, aby ukončil zbytečné spory. Jeho příkladu následuje jen malá část duchovních a věřících.

Jarko Pavlík
Dokončení příště

CÍRKVE A NEJEN ČESKÉ...

Dokončení ze str. 1
v Bruselu promítají do našeho každodenního života.

Moderátorka komise ERC pro přípravu církví na české předsetnictví Hana Volná při reflexním semináři vyjmenovala hned několik úkolů, jež církvím zůstávají i po předsetnictví: sledování a ovlivňování evropské agendy, ale i přispívání k dialogu: instituce – občané; pokračování v tématu ekoteologie, ale i v dalších tématech (obchod s lidmi), nově bude potřeba diskutovat i změny fungování EU po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, aktivně hledat, co dál po 10letém Lisabonském procesu (ekonomická a sociální soudržnost EU), aktivně přistoupit i k tématu klimatická změna a globální odpovědnost. Deklarovala i zájem uskutečnit seminář o usmiřování plánovaný původně na dobu předsetnictví (jak církve přispívají k překonávání politických animozit mezi sousedními zeměmi/regiony). Apel, v němž se naše hlasy setkaly, se týkal lepší spolupráce a dialogu jak s evropskými církevními asociacemi (hlavně CSC CEC), tak s vládou, ale i směrem dovnitř našich církví. Shoda nastala i v důrazu kladeném na spolupráci s církvemi v zemích, kde se naše zájmy prolínají, ať již se jedná o pokračování spolupráce s církvemi ve Švédsku, ale i Finsku, Rakousku, Německu, či nově plánovaném setkání tzv. rozšířeného Visegrádu (Česko, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Rakousko), které se uskuteční z podnětu ERC v ČR 20. října 2009.

Žijeme v Evropě, a proto máme odpovědnost i za její směřování. Tento úkol je obtížný, neboť vyžaduje naši větší

informovanost, překonání lhostejnosti, ale též ochotu ke spolupráci napříč církvemi i dalšími organizacemi a institucemi, směřujícími k rozhodnutím pro veřejné blaho, ale i odvahu

kangažovat se ve věcech, za něž jako církve neseme ve společnosti odpovědnost.

Hana Tonzarová

POTRAT – VRAŽDA DÍTĚTE, NEBO PRÁVO ŽENY?

Dokončení ze str. 1
ce a pomoci ženám v obtížných životních situacích, v nichž hrozí, že

Výzva i poděkování

Dovolte mi, abych se s vámi podělila o své zážitky z nedávné doby. Můj mladý synovec onemocněl závažnou zhoubnou nemocí. Bylo to velice těžké období, i přesto jsme společně s rodinou prožili hezké chvíle. To všechno se mohlo stát jenom díky hospici Dobrého Pastýře v Čerčanech. Toto byla moje první zkušenost s takovým zařízením. Velice mě překvapil profesionální přístup všech zaměstnanců a výborná péče o nemocného synovce i péče o rodinné příslušníky, aby se dokázali vyrovnat se skutečností. Možnost být se svým blízkým až do jeho posledních okamžiků pozemského života je pro nemocného i jeho blízké velmi významná. Celých 14 dní prožitých v hospici bylo velmi posilujících a celé rodině pomohlo snáze se vyrovnat s tím, co mělo neodvratně přijít. Byla jsem opravdu ráda, že i naše církve pomohla vybudovat tak důležité zařízení a byla jsem také pyšná. O to více mě pobouřilo vyslání programu Reportéři ČT dne 31. 8. 2009. Celý pořad právě o tomto hospici byl beze snahy najít všechna fakta, a proto zcela zkreslený. Konstatování jednoho z aktérů pořadu, že tyto pacienti mohou být umístěni v LDN, mě velice znepokojil. Proto bych chtěla touto cestou apelovat na všechny, aby nebyli lhostejní k takovému přístupu státních orgánů k tak důležitým zařízením, jako je hospic. Právě církve by měla mít specifický přístup ke smrti a důstojnému umírání. Prosim tedy touto cestou všechny, kteří by mohli pomoci hospici Dobrého Pastýře v Čerčanech.

Dovolte mi podělit se ještě o jednu zkušenost spojenou s mým synovcem. Požádala jsem jednu naši sestru farářku, aby vykonala rozloučení a vzpomínku. Jsem jí za to moc vděčná. Po zpopelnění jsme se jako rodina rozhodli uložit našeho synovce do hrobu. Ostatní mě požádali, abych tam řekla několik slov. Měla jsem synovce velice ráda, a proto jsem neodmítla říci o něm něco hezkého. Očekávala jsem jenom několik členů rodiny. Když se však na hřbitově objevilo okolo 30 lidí, podlomily se mi nohy a celá jsem se chvěla. Dnes mohu říci, že obdivuji všechny naše bratry a sestry duchovní, kteří dovedou pronášet za tak smutných okolností slova útěchy a s úctou a láskou hovořit o těch, kteří nás předešli. Chtěla bych touto cestou poděkovat všem, kteří s láskou a úctou vykonávají svou službu.

(JO)

50 let od úmrtí jednoho z nejlepších kameramanů

Po úspěchu Fričova historického snímku Jánošík, kde exteriérová kamera pod vedením Ferdinanda Pečenky (* 9. 2. 1908 v Krnsku u Mladé Boleslavi, + 3. 10. 1959 v Praze) vynikla snímky zvláštní výtvarné krásy, se tento kameraman zařadil po bok předních představitelů české kameramanské školy. Do roku 1945 patřil k nejzaměstnávanějším filmovým tvůrcům. Natáčel průměrně deset filmů ročně (celkem natočil více než 60 filmů) a pracoval snad se všemi českými filmovými režiséry, především s M. Fričem (Kristián, Jánošík, Lidé na kře), Františkem Čápekem (Noční motýl) a O. Vávrou (pozoruhodné exteriéry ve filmu Filosofská historie, impresionistické ladění krajinných záběrů v Pohádce máje a překvapivě dokumentární kamera ve filmu z prostředí moderního obchodního domu Šťastnou cestu, 1943). Jeho mistrovství dodávalo filmům potřebnou atmosféru, kolorit. Po válce spolupracoval zejména s režisérem V. Krškou. Za desítky následovníků jeho "české" kameramanské školy jmenujme alespoň světově proslulého Miroslava Ondříčka.

(red)

si zvolí potrat jako únik z problémů, vidím práci pro křesťana.

Ohledně potratů zaznívají dvě protikladné, silně zjednodušující teze. Na jedné straně odsouzení potratu jako vraždy. Na straně druhé představa, že pro potrat se žena smí svobodně rozhodnout na základě volby, na niž má právo.

Mezi potratem a vraždou je rozdíl. Ne každé zabití je rovnou vražda. Vraždou rozumím zabití lidské osoby, která se narodila na svět a do mezilidské společnosti, aby se stala aktivním nositelem vztahů, v nichž má nejenom svá práva, ale také své povinnosti a zodpovědnost. Nenarozený člověk žádné povinnosti a zodpovědnosti nemá. Už proto nelze ztožnit například zabití embrya s vraždou dospělého člověka.

Mezi rozhodnutím pro potrat a svobodnou volbou je také rozdíl. Svobodnou volbou rozumím rozhodnutí učiněné bez tlaku okolností. Mám za to, že většina žen nepodstupuje potrat proto, že by dítě jednoduše nechtěla, ale proto, že ji k potratu dotlačí okolnosti, jimž sama nedokáže čelit - třeba nezodpovědný postoj partnera, tíživá sociální situace, pravděpodobnost, že dítě bude hendikepované.

Rozhodnutí pro potrat není svobodné, ale podmíněné. Hovořit o právu

na potrat jako o nějakém civilizačním výdobytku mi připadá hrozně právě vzhledem ke stavu, v němž se nalézají mnohé ženy, které potrat podstupují. Jít na potrat není právo, nýbrž možnost - možnost krajní, jíž by se mělo předejít tím, že nebude dopouštěno, aby žena, jíž se to týká, byla do krajnosti dohnána.

Důležité je, aby ženám byla skutečně dána možnost rozhodnout se - ne pro potrat, jehož důsledkem mohou být zdravotní problémy a psychická traumata, nýbrž pro smysluplný život svůj i svého dítěte.

Proč my křesťané namísto odsuzování a zakazování potratů neusilujeme právě o to? Aby žena, kterou třeba její blízcí nechali jejímu těhotenství napospas, mohla přijmout pomocnou ruku nejen od odborníků, úřadů, obecně prospěšných organizací, ale též od církví, jejichž posláním není soudit, ale sloužit? Anebo jinak: než pomáhat ženám řešit důsledky těhotenství nechtěného či nežádoucího (ve smyslu zdravotních rizik), nebude ještě lépe napomoci jim takovým těhotenstvím předcházet poskytnutím účinného poradenství ve věci zodpovědného sexuálního, partnerského a rodinného života?

Mgr. Lukáš Jan Bujna,
farář v Sokolově

ZPRÁVY

Setkání k výročí Jana Žižky
Bratr patriarcha společně s kulturní radou naší církve vás srdečně zvou k setkáním při příležitosti 585. výročí úmrtí Jana Žižky z Trocnova, která se konají:

* v pátek 9. října od 18 h v Liberci ve vojenské kapli kasáren Jana Žižky, Horská ul.

Program:

- Projev patriarchy ThDr. Tomáše Butty

- Miloslav Svoboda, Ph.D.: Všechny Žižkovy tváře

- Alfred Strejček: Žižka velebený i proklínaný

- hudební vstupy: Levamentum, pěvecký sbor naší církve v Liberci.

* v sobotu 10. října od 15 h u památníku Jana Žižky z Trocnova, kde proběhne pietní akt.

(red)

Holocaust, věc minulosti?

Náboženská obec Brno II a o. s. Verbum et musica zvou 25. září v 18 h na netradiční díl cyklu Povídaní o filmu, který bude věnován dokumentárnímu filmu Sedm světél (režie Olga Sommerová) s paní Erikou Bezdíčkovou, která sama v tomto dokumentu vystupuje a její vzpomínky jsou v tomto filmu mimo jiné zachyceny. S pamětníci a účastnicí hrůz "konečného řešení" budou mít diváci mož-

nost hledat odpovědi na otázky, které před námi vyvstávají s rostoucí nesnášenlivostí v naší společnosti.

Místo konání: Sbor Betánie, Nové Sady 32 a, Brno. Vstupné je dobrovolné. Podrobnosti najdete na adrese www.verbumetmusica.com

Pozvánka na kurz

19. ročník kurzu laických pracovníků náboženských obcí zahájíme v sobotu 6. října v 9 h v místnostech farního úřadu náboženské obce Praha 6 - Dejvice, Wuchterlova 3.

Na nové zájemce, kteří jsou vítáni, se těší vedoucí kurzu

Josef Špak

Hledáme nové hlasy

Pro pěvecký sbor Vyšehrad hledáme nové hlasy – soprány, alty, tenory i basy.

Přijďte chválit zpěvem Pána! První zkouška se koná v pondělí 5. října v 17 h ve Sboru Božích bojovníků, na Náměstí barikád 1, Praha 3-Žižkov.

Spojení: bus 133, 278 – stanice Černínova

(jš)

Pomoc v tísní

v rámci rozšířeného misijního působení otevírá naše náboženská obec v Kutné Hoře program psychosociální intervence pro klienty v limitní životní situaci. Konkrétní činnost je pocho-pitelně bezplatná. Anonymita klientů je přísně respektována.

Služba je k dispozici bez časového omezení (non-stop). Potenciálním zájemcům nabízíme aktuální kontakty: mobil č. 773 233 202, pevná linka č. 327 51 28 37.

Případné dotazy a podrobnější informace poskytnu osobně.

Karel Bican

Židovské písně

Husitské centrum o.p.s. vydává nové CD "Židovské písně".

K zakoupení za 250 Kč + poštovné. Objednávejte na 776280368 nebo na www.monteko.cz/music.

Slavnostní bohoslužby

Náboženská obec v Praze 2-Nové Město zve na slavnostní bohoslužby při příležitosti 80. výročí znovuo-tvře-ní Sboru knížete Václava dne 28. září v 16 h. Bohoslužby budou sloužit br. patriarcha Tomáš Butta, pražský biskup David Tonzar a farářka Emanuela Blažková.

(eb)

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

O BOHÁČI A STODOLÁCH

V textu L 12,13-21 se dozvídáme o muži, který si kvůli své bohaté úrodě postavil nové velké stodoly. Brzy nato však zemřel a jeho bohatství mu bylo k ničemu. Seřadte nejprve stodoly od největší k nejmenší. Přepište si písmenka pod nimi. Tím však úkol nekončí – celý text musíte číst pozpátku.

(Řešení z minulého čísla: Nemějme tvrdá srdce.)

Jana Krajčířiková

Koncerty u sv. Mikuláše

- * 28. 9. – 20 h
Bach, Händel, Mozart
Prague Brass Ensemble,
Jan Bárta – varhany
- * 29. 9. – 17 h
Bach, Händel, Purcell
M. Pšenička – varhany,
Z. Šedivý – trubka,
J. Šedivý – trubka
- * 30. 9. – 17 h
Vierne, Händel, Mozart
Hana Jonášová – soprán,
Bohumír Rabas – varhany
- * 1. 10. – 17 h
Bach, Mozart, Franck
ČVUT MIXED CHORUS
- * 2. 10. – 17 h
Bach, Telemann, Händel
Marie Šestáková – varhany
Vladislav Kozderka – trubka
- * 2. 10. – 20 h
Bach, Vivaldi, Mozart
Consortium Pragense Orchestra
Y. Škvárová – alt,
M. Laštovka – trubka
- * 3. 10. – 17 h
Bach, Händel, Purcell
M. Pšenička – varhany,
Z. Šedivý – trubka,
J. Šedivý – trubka
- * 3. 10. – 20 h
Bach, Vivaldi, Mozart
Consortium Pragense Orchestra
Y. Škvárová – alt,
M. Laštovka – trubka
- * 4. 10. – 17 h
Händel, Pachelbel, Bach
Josef Prokop – varhany,
Miroslav Laštovka – trubka
- * 4. 10. – 20 h
Mozart, Bach, Vivaldi,
Beethoven
Prague String Orchestra,
V. Vltna – hoboj,
A. Vondráčková – housle

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

KALENDARIUM – ZÁŘÍ/ŘÍJEN

28. 9. 929 (935) - Ve Staré Boleslavi byl z popudu jeho bratra Boleslava, jenž neskrýval výhrady vůči Václavově vládě (rozdílné názory na politiku země vůči Říši, náboženské spory a jistě i Boleslavova touha po moci), zavražděn kníže Václav (* kolem 907 snad ve Stochově). Šlo o první známý atentát na českého panovníka, který byl brzy ověřen mučednickou svatozáří (někdy mezi léty 972-975, kdy bylo v Praze založeno biskupství). Církev potřebovala domácího světece konajícího zázraky. Svatováclavská tradice sehrála v českých dějinách neobyčejně významnou pozitivní roli, někdy však byla zneužívána k prosazování méně ušlechtilých postojů (ve své symbolice nabádala k pokoře až poraženectví pod pláštíkem křesťanské dobroty - to bylo zejména zneužíváno za protektorátu, kdy se svatováclavská tradice proměnila v ideologický nástroj fašistických okupantů a kolaborantů). Po knížeti Václavovi nastoupil na knížecí stolec Boleslav I. zvaný Ukrutný [929 nebo 935-972].

28. 9. 1479 - Král Vladislav svolal do Prahy tzv. svatováclavský sněm, na němž došlo ke smíření krále s panskou jednotou, jejíž členové jej uznali za svého krále. Za to jim byly vráceny všechny statky, které od roku 1467 ve válce ztratili. Další nařízení se týkala zpřísnění pohybu tzv. ležáků, tj. středověkých bezdomovců (lidí nesvobodných), a uzákonění povinnosti navracení zběhlých poddaných jejich vrchnosti.

28. 9. 1914 - V Praze se konalo tzv. svatováclavské procesí za účasti čelných představitelů církevní hierarchie. Procesí mělo vyprosit vítězství pro rakouské zbraně.

28. 9. 1919 - Vedení legií vydalo rozkaz k postupné evakuaci z Ruska (dokončena byla v prosinci 1920).

28. 9. 1989 - U příležitosti 1060. výročí smrti knížete Václava došlo u Myslbekovy sochy na Václavském náměstí v Praze k sročení lidí a k zásahu policie.

29. 9. 1794 - Zemřel v Praze František Antonín hrabě Nostic-Rieneck (* 17. 5. 1725) - český šlechtic a mecenáš. Pocházel ze starého šlechtického rodu původem z Lužice, jenž v 16. století přesídlil do Čech. Po studiích nastoupil hrabě Nostic v roce 1743 do armády, ale od roku 1750 se věnoval státní službě. Roku 1758 se stal zemským soudcem, roku 1764 guberniálním radou, roku 1781 nejvyšším hofmistrem, od roku 1782 byl nejvyšším purkrabím a prezidentem královského gubernia. Je považován za nejvýznamnějšího představitele tzv. zemského patriotismu, vlastenectví části české šlechty, hájící zájmy a práva Českého království a českých stavů proti centralistickým snahám Vídně. Zemské vlastenectví vedlo Nostice i k podpoře českých národních a jazykových snah, ač sám považoval za svoji mateřštinu němčinu. Nosticův palác na Malé Straně byl ve své době snad nejdůležitějším společenským střediskem Prahy, neboť se zde scházeli nejen přední aristokraté, ale i významní učenci. Jako vychovatel čtyř Nosticových synů působili tak vynikající představitelé české vědy, jako byli Josef Schaller, František M. Pelcl a Josef Dobrovský. Hrabě Nostic proslul jako velký příznivec umění a mecenáš. Na všech svých panstvích stavěl kostely, zámky a paláce. Z titulu svého vysokého úřadu podnikl roku 1781 stavbu divadla v Praze. Divadlo nazvané jeho jménem bylo otevřeno roku 1783. Roku 1789 pak přešlo do majetku českých stavů, získalo dnešní název - Stavovské divadlo a stalo se v osmdesátých letech 18. století významnou operní scénou. Po nadšeném přijetí Figarovy svatby pražským publikem v roce 1786 zkomponoval Wolfgang Amadeus Mozart o rok později operu Don Giovanni, jež měla v Nosticově divadle světovou premiéru.

29. 9. 1939 - Ve Francii byl ustaven I. pěší prapor (16. října se rozrostl na pěší pluk, 15. listopadu vznikl kádr II. pěšího pluku). Začátkem ledna 1940 vstoupili do vojska českoslovenští interbrigadisté ze Španělska, 15. ledna se vytvořila 1. československá divize.

30. 9. 1419 - Na Křížkách (jižně od Prahy) se konal velký tábor venkovského lidu, na němž český radikální kněz Václav Koranda vyhlásil svůj radikální husitský program zřízení Božího státu a volbu vlastního biskupa. Všem účastníkům pouti radil, aby vzali do rukou "místo hole poutnické meč". V Plzni založil "město slunce".

30. 9. 1649 - Evakuace švédských jednotek z Prahy; císařští generálové se rozloučili s velkým švédským generálem Wittenbergem hostinou v Královské oboře.

30. 9. 1989 - Na velvyslanectví SRN v Praze se začaly shromažďovat tisíce východoněmeckých občanů; do 4. října jejich počet dosáhl 11 tisíc. Československé úřady jim postupně dovolily odcestovat zvláštními autobusy a vlaky do bavorského Hofu. Exodus občanů NDR (od léta už probíhal přes Maďarsko do Rakouska) významně akceleroval i vývoj v Československu.

2. 10. 1944 - Byl zastřelen v Hříšti u Příbyslavi Vojtěch Boris Luža (* 26. 3. 1891 v Uherském Brodě) - československý generál, účastník protirakouského a protinacistického odboje, který náležel k velení vojenské odbojové organizace Obrana národa a v letech 1943-44 stál v čele ilegální odbojové skupiny Rada tří, která nadále stála na principu obnovy demokratického Československa, a představoval vrchního velitele domácího odboje.

3. 10. 1859 - Zemřel v Praze Adolf Kosárek (* 6. 1. 1830 v Herálci u Humpolce) - slavný malíř.

3. 10. 1949 - V Praze byla zahájena akce T-43, která měla zajistit pro tábory nucených prací velký počet internovaných; akce se snažila zastrážit opoziční aktivisty od protirežimního odporu a souvisela s plánem "vyčistit velká města od reakce".

(red)